

VLAAMSCH BLOED

door LODEWIJK VAN LAEKEN

EERSTE HOOFDSTUK.

DE STRIJD IN DEN MORGEN.

— Er is poeier in de lucht ! Ik riek buskruit ! Zie eens wat gewemel aan de kerk en hoor dat rumoer eens.

— Ze zeggen dat het er verleden Vrijdag te Overmeire reeds op is geweest, Karel, antwoordde de aangesprokene, Steven Jaspers, de blikslager, die in een rood baaien vest over zijne halve deur lag, en onder wiens blauwe topmuts een gul, rond gelaat met vinnige kijkers en grijzende haarvlechten bloosde.

— Des te beter, baas ! hernam Karel Pietersen, een flink jongeling, vooraan in de twintig, die met de handen in zijn broekzakken, aan den anderen kant van de straat, vóór zijn woning, gadesloeg wat er een honderdtal meter verder gebeurde.

— Het kan niet blijven duren, jongen, wij moeten de handen uit de mouwen steken. Wij zijn toch menschen, Karel, en geen slaven.

— Zie... zie ! riep Karel, ik geloof dat ze onderling beginnen te vechten. Kom, laat ons een kijkje nemen.

Dit tooneel greep plaats in de kom van het dorp Willebroeck, op een Zondag namiddag der maand October van het jaar 1798.

Ja, de lucht was met buskruit bezwangerd in die gevloekte dagen. De Vlaamsche gewesten, door de Fransche republiek overrompeld, bukten onder de hatelijkste dwingelandij.

Blikslager Jaspers scheen goed te zijn ingelicht : Vrijdags te voren, den 12ⁿ October, was het er op geweest te Overmeire, maar de uit Gent toegesnelde Fransche ruitery had de oproerlingen uiteengereden en neergesabeld. Doch de lont vatte vuur ; ze brandde nu bliksemsnel voort van dorp tot dorp en de bom zou barsten.

Den vorigen dag was er te Willebroeck, op het lusthof van Rollier een man in een bruinen pijjakker en met opgetoomden hoed aangekomen. Het was Frans Quarteer, een priester van Boom, die zich reeds maanden in de bosschen tusschen Boom en Niel ophield.

Spoedig liep het gerucht door het dorp dat hij s' anderendaags mis zou lezen in de woning van Rollier. Om 6 uur lag geheel de bevolking nedergeknield in den tuin van den grooten patriot, met wien de lezer weldra nader kennis zal maken. Het was een ontroerend schouwspel geweest: het altaar werd op de pui van het lusthof opgericht, en daar, in de schemering van den aanbreekenden dag, had de priester na het Misoffer, tot de nedergeknielden dorpelingen gesproken.

Frans Quarteer was toen een man van ongeveer 35 jaar, met energiek voorkomen. Hij bracht het goede nieuws : dat heel Vlaanderen als één man tegen de verdrukkers zou opstaan en vuurde in een gloedvolle rede al de weerbare mannen aan, om bij het eerste sein den oproep te beantwoorden en te wapen te loopen.

Zijn woorden vielen op geen dorren grond ; hij was in den morgen naar andere dorpen vertrokken, om als een tweede Peter de Kluizenaar den heiligen oorlog te prediken, maar te Willebroeck vergat men reeds de waarschuwing, niet onbesuisd te werk te gaan en op het ordewoord te wachten, om er alleen aan te denken dat het uur van den opstand geslagen was.

Dienzelfden Zondag namiddag stonden er reeds een vijftigtal mannen, meest jongelieden, op het kerkplein bijeen, en voerden drukke gesprekken.

Een der laatst aangekomenen verhief de stem :

— Vrienden, sprak hij, ik heb nieuws.

Met ondervragende blikken drong de groep dichter bij den jongeling, wiens lange gestalte boven de anderen uitstak.

Hij nam zijn hoed af, om de bruine lokken achteruit te strijken. Alhoewel blijkbaar nog slechts vijf en twintig jaren tellende, had hij reeds een mannelijk voorkomen. Zijn gelaat was eenigszins bruin en een zware knevel bedekte zijn bovenlip. Dit strenge uiterlijk werd getemperd door blauwgrijze oogen, waaruit zachtheid en goedheid, doch ook wilskracht en vastberadenheid straalden. Het was Jan Meving, de zoon van den brouwer van Willebroeck.

— Ja, makkers, hernam hij, ik weet nieuws. Die van Puers, Bornhem, Sint-Amands, Hingene, Liezele en Nattenhaesdonck hebben de aangeplakte wet op de conscriptie afgerukt en verscheurd.

— Bravo ! bravo ! riepen de omstanders.

— Allen weigerden te gehoorzamen en hebben besloten zich liever dood te vechten, dan zich bij de Sanskulotten te laten inlijven.

Een rilling van moed en vaderlandsliefde ging door de groep ; de blikken glommen fier en onversaagd.

— Wij ook ! Liever sterven ! klonk het als uit één mond.

Jan Meving haalde een stroobiljet uit de voering van zijn hoed.

— Ziet hier, kameraden, vervolgde hij, een gedrukt geschrift, dat heel Vlaanderen door word' verspreid.

— Lees het ! Lees het !

— Luistert, vrienden :

Regeerders van dorpen en sté

Waeren de Franschen eens wegh, hoe had u daarmé ?

Nederlanders, blyft nu by een,

Wy moeten stantvastig wesen.

Om te waegen ons lyf en bloed,

Voor de franschen zyn wy te goed.

Om met schelmen en dieven te stryden,

Dat zyn wy niet van zin ;

Liever den kogel of de guillotien. (1)

Dit gedicht, gebrekkig van vorm, maar kernachtig van uitdrukking, prikkelde nog de geestdrift der jongelingen.

Allen herhaalden met kracht :

Liever den kogel of de guillotien !

Maar scherp klonk er een stem tusschen al dit gejuich en als een hoonende nagalm volgde er op :

— Praatjes zijn geen oorden !

— Wat bedoelt gij ? vroeg de brouwerszoon.

— Dat groote blaffers niet bijten.

Al de aanwezigen staarden den jongeling, die zóó sprak, ontstemd en onvriendelijk aan. Zijn kleeding was smaakvol, gezocht zelfs. Bleek, maar schoon was zijn gelaat, en zijn donkere oogen blikten stout en uitdagend in het rond. Eerst zwegen allen, doch weldra ging er een dreigend gemompel op.

— Zijt gij met de Sanskulotten ? schreeuwde een struische kerel, zeg het dan, en, zoo waar ik Nardus Verbelen heet,

(1) Letterlijk van dien tijd. Het rijm wordt medegedeeld door Augustin Thys.

sla ik u, Hendrik Van Gastel, den kop in, al zijt gij de zoon van den notaris.

— Wederom blufferij, zeide de jongeling kalm. Wat komt Meving ons vertellen van plakkatē, die afgescheurd worden in de omliggende dorpen en van « liever sterven ! » Ijdele grootspraak ! Keert u om en beziet de kerkdeur ; dat schrift en dat zegel nangen er reeds maanden, en niemand durft er naar wijzen. Nu, 't is dan ook maar best, op het wegnemen daarvan staat de doodstraf, doch rijmpjes aflezen is gemakkelijker en minder gevaarlijk.

Inderdaad, op de kerkdeur was een plakkaat gehecht, dat luidde als volgt :

VRIJHEID !

GELIJKHEID !

Gesloten in naam der Republiek. Op doodstraf verboden dit gebouw te openen.

De Commissaris van het Directorium,

GENGOULT.

De woorden van den notariszoon striemden Jan Meving als zweepslagen en hij kleurde tot achter de ooren.

Allen balden de vuisten, en het zou Hendrik Van Gastel slecht bekomen zijn, zoo er niet juist twee vrouwen op het kerkplein waren verschenen, voor wie allen met ontzag en eerbied het hoofd ontblootten.

Deze plichtpleging gold een vijftigjarige vrouw, die een zware zijden faliē droeg, en een haar met den arm ondersteunend twintigjarig meisje, blond, als het rijpe korenveld, lief en vriendelijk als de lentezon, met groote oogen, zachtblauw als vergeet-mij-nietjes, wier lange wimpers een lichte schaduw op het rozerood der wangen schenen te werpen. Zij was daarenboven slank en rijzig, als de stengel van de blanke lelie der tuinen.

Mevrouw Rollier en hare dochter groetten de jongelingen en, inzonderheid zich tot Hendrik Van Gastel en Jan Meving wendend, vroeg de eerste :

— Is er nieuws, heeren ? Gij scheent zoo druk in gesprek te wezen.

— Neen, mevrouw, antwoordde de notariszoon, meldenswaardig nieuws is er niet.

— Dit kunnen wij u mededeelen, mevrouw, verbeterde Meving, dat Vlaanderen de dwingelandij moede is.

Van Gastel lachte schamper en zeide :

— Daarmede stemmen wij allen in, mevrouw, maar ons volk houdt te veel van woorden en te weinig van daden.

— Ons volk zal het tegenovergestelde toonen, mevrouw, ging Meving voort en heeft besloten zich vrij te vechten.

— Die dag, heer Meving, zij gezegend ! sprak Bertha Rollier, en zoo wij, zwakke vrouwen, niet kunnen meëstrijden, dan, ten minste, zullen wij voor Gods altaar bidden, dat de Hemel u ondersteune !

— Helaas, freule, de tempels zijn gesloten, hernam Van Gastel, en wie zal ze durven openen ?

Meving voelde den steek. Hij hervatte :

— Het is Zondag, mevrouw, en de dwingelandij moet van heden af eindigen. Laat ons God aanroepen in Zijne woonplaats. Baas Jaspers, vervolgde hij, zich tot den blikslager wendend, die juist bij de groep was getreden, gij hebt een sleutel, die op de kerk past. Ga hem halen !

— Hier is hij, heer Jan. Die Sint-Pieter heeft mij nooit verlaten, want hij moet ons den hemel der vrijheid openen, sprak Steven Jaspers, een zwaren sleutel van onder zijn rood baaien vest te voorschijn halende.

— Geef hem mij !

Baas Jaspers overhandigde Meving den grooten sleutel. Meving trad vooruit, met een heilig vuur in de helblinkende oogen ; er zou iets gewichtigs gebeuren.

— Wat wilt gij doen, heer Meving ? riep Bertha verbleekend.

— Gods woning openen, freule.

En eer het iemand verhoeden kon, stapte de forsche jongeling gezwind naar de kerk, rukte plakkaat en zegel af en opende de kerkdeur.

— Naar de stormklok ! schreeuwde Nardus Verbelen.

— Naar de stormklok ! herhaalden allen geestdriftig.

Men zou de grijze, uitgesleten trappen der oude dorps-

kerk opspringen. Eén enkel oogenblik aarzelden de jongelingen nog, daarop schenen zij tot een vast besluit te zijn gekomen, en nogmaals dreunde het uit hunne moedige borsten :

— Naar de stormklok ! Weg met de verdrukkers !

Doch op hetzelfde oogenblik ging er een kreet van schrik op uit de groep :

— De Sanskulotten ! De Sanskulotten ! klonk het.

En plots kwamen een dertigtal republikeinsche soldaten, onder het commando van den Boomschen commissaris Gengoult zelve, het kerkplein opgestapt. Met één blik zag hij wat er gebeurde. De kerk was open en Jan Meving en Nardus Verbelen stonden aan den ingang.

— Ah, les brigands ! vloekte de aanvoerder. En joue ! Citoyens-soldats !

De Sanskulotten legden hun geweer aan en hielden zich gereed om te vuren.

Gengoult trad eenige stappen vooruit en riep :

— Bij de eerste beweging kommandeer ik : vuur !

De gure najaarsavond hing treurig over het dorp Willebroeck. Er was geen levende ziel in de straten te bespeuren. En geen wonder, want Gengoult had een bevel laten aflezen, dat, al wie zich buiten zijne deur waagde, zou worden neergeschoten, dat de herbergen gesloten moesten blijven en er geen enkel licht in de huizen te bespeuren mocht zijn.

Slechts wandelde er van afstand tot afstand een Sanskulot over en weder, en zijn zware stap, het nu en dan neêrzetten van zijn geweer of het rinkelen van den slependen sabel op de straatsteenen, onderbrak de akelige stilte.

Op het gemeentehuis was licht : daar zetelde de commissaris met vier republikeinsche soldaten. Beneden, aan de deur, zaten een zestal Sanskulotten bij den gloed eener lantaarn, met dobbelsteenen te werpen, terwijl van tijd tot tijd eene rhumflesch de ronde deed.

Vijf vaderlanders, « brigands », zeiden de republikeinen, lagen, aan handen en voeten gebonden, in den kelder van het raadshuis, die tot gevangenis van het dorp was ingericht. Onder hen bevonden zich Jan Meving, Nardus Verbelen en de blikslager Steven Jaspers.

Gengoult en zijn trawanten onderhandelden over den toestand. Zij wisten dat hij hachelijk was. Er kwamen van alle kanten berichten in, dat het volk aan 't muiten sloeg.

De commissaris had het gevaarlijk geoordeeld, in den nacht met vijf gevangenen naar Boom terug te keeren, door een streek, die hij weinig kende, en waar de « brigands » samschoolden.

De Sanskulotten zouden te Willebroeck den nacht doorbrengen en 's anderdaags, bij de eerste morgenklarte, een kar opeischten bij een boer, er de gevangenen op vastbinden en naar Boom rijden.

Gengoult vormde een krijgsgerecht en er werden verschillende dorpelingen ondervraagd. Het was hem o. a. ook ter oore gekomen, dat een priester op het buitengoed van Rollier 's morgens mis had gelezen.

Vóór hun vertrek zou men Rollier aanhouden, die slechts even buiten het dorp woonde.

Deze vernam van zijn moeder en zijn zuster, die bleek als de dood waren thuisgekomen, de gebeurtenissen van den dag.

In de eerste opwelling van zijn gevoelens, wilde hij zijn strijdgenooten verlossen, doch hij was een bezadigd, nadenkend man, en zag al spoedig de onmogelijkheid hiervan in.

Daarop werd hij wrevelig. Waartoe die overijling, waarom het ordewoord niet afgewacht ? In zijn handen berustte de leidraad van heel de beweging. Zijn hoofd was het middenpunt van den opstand. Hij mocht, neen, hij mocht zijn leven niet roekeloos wagen !

En toch !

Jan Meving, zijn koenen, trouwen vriend, laten vertrekken met de vier andere makkers, de beste van de Willebroecksche patriotten, stond gelijk met ze een gewissen dood laten tegemoet te gaan.

's Anderdaags, nog vóór den middag, zouden zij voor den krijgsraad van Boom verschijnen en onmiddellijk door een kogel worden neergeschoten.

— Bij de eerste beweging kommandeer ik : vuur !

Wat werd zijne ziel gefolterd !

Buiten hilde de Octoberwind door de hooge populieren, die doodsliepen schenen te zingen, terwijl in den manschijn, die bijwijken tusschen twee donkere wolken heendrong, de bladeren als tranen nedervielen.

Rollier telde op het oogenblik, dat de Boerenkrijg begon, dertig jaren. Hij was de zoon van den rijken mouter Pieter-Jan Rollier, burgemeester van Sint-Amands, die in 1789 ontsliep.

Later betrok onze held met zijn moeder en zijn zuster een luthof te Willebroeck, terwijl zijn twee broeders, die eveneens een rol speelden als vaderlandsgezinden, in hun geboortedorp een zoutziederij bestuurden. (1)

De moedige man nam spoedig een besluit, en hief nu kalm het hoofd op. Hij zette zich aan 't schrijven en om elf uur 's avonds had hij daarmede gedaan.

Zijn zuster, de schoone Bertha, was nog niet te bed. De slaap ontvlood hare oogen. Hoe kwam het toch, dat het beeld van Jan Meving gedurig voor haren geest verscheen en tranen in hare oogen deed opwellen? Zij dacht aan hem, toen haar broeder binnentrad.

(1) Zijn kleinzoon leeft nog en dezès zoon, de heer Emiel Rollier is ingenieur te Schaerbeek.

— Ik ben blij u nog op te vinden, Bertha, sprak de jongeling vriendelijk en met zachte stem. Wilt gij in mijn schrijfkabinet komen?

Langzaam en stil, om moeder niet te wekken, begaven zij zich naar bedoelde kamer.

De broeder sloot zorgvuldig de deur.

— Lieve Bertha, hernam hij, hare hand vattend, ik weet dat gij een moedig meisje zijt en het u niet aan beleid ontbreekt. Ik heb u eene gewichtige tijding mede te deelen.

Bertha blikte haar broeder opgeruimd in de oogen.

— Spreek, antwoordde ze, ik ben blij dat ge zooveel vertrouwen in mij stelt.

— Ik ga aanstonds vertrekken.

Het meisje verschrikte.

— In deze omstandigheden ons alleen laten, broeder?

— Vergeet gij, zuster, dat onze broeders gevangen zijn en dit hun laatste nacht is, als wij hen niet verlossen?

— Broeder, lieve Dikt ... (1) zeide ze en hare stem stikte in de keel.

— Wat ontroert u zoo, goede zuster?

— Ik ben zoo droef, u te zien vertrekken, midden in den

(1) Verkorting van Benediktus. In geschriften van dien tijd wordt de held Dikt Rollier genoemd.

nacht... Ik heb een voorgevoel dat ik u niet meer terug zal zien.

— Neen, Bertha, God, voor wien ik den strijd aanvaard, zal ons niet scheiden.

— Ik weet het, sprak het meisje, de plicht roept u. Gij moogt uw broeders in deze ure des gevaars niet verlaten, en toch zou ik mijn armen om uw hals willen slaan en u hier houden.

* — Dat zoudt ge niet doen, Bertha.

— Neen, en ik wil uw mannelijk hart niet verweken, Dikt; gij zijt de man om Vlaanderen te redden en ik ben fier uwe zuster te wezen; toon u moedig, doch niet vermetel... Maar wat zal ik morgen vroeg aan moeder zeggen?

Die naam trof den koenen jongeling en hij voelde zijn hart omprangen.

— Ik zou moeder willen omhelzen vóór mijn vertrek, antwoordde hij, maar dit mag niet. Zij heeft in den loop van den dag reeds genoeg ontroeringen onderstaan en haar gevoelig gestel zou door het afscheid te hevig worden geschokt. Zeg haar dat ik in den morgen zal terugkeeren en...

Rollier voleindde den volzin niet... Zuster en broeder blikten in elkanders oogen, en zij begreep wat vreeselijke gebeurtenis er door dat « en » verondersteld werd.

— Dan, lieve Bertha, zult gij haar troosten, haar liefhebben voor twee, en haar zeggen dat mijn laatste gedachte voor haar is geweest.

— Ga, broeder... voor het arme, lieve Vlaanderen!

Teeder omhelsden zij elkaar, doch, al waren ze nog zoo moedig, toch schoten hunne oogen vol tranen en brak het scheiden hun harte.

Maar 's lands heil is de hoogste wet, en persoonlijk geluk moet worden opgeofferd, als het vaderland zijn kinderen roept.

Rollier trok een blauwen kiel aan, gespte zijn waggen vast, nam het vuuroer van den wand en hing een welgevulde patroontasch met dwarsband aan de zijde.

Hij gaf Bertha een laatsten kus, doch geen van beiden sprak nog een woord, zoo dicht schroefde de aandoening hun de keel toe.

Rollier verliet zijn lusthof door de achterdeur.

De nacht was pikdonker, want de maan zat achter een wolkenstof weggedoken.

De jongeling bleef op den drempel staan; hij trachtte de duisternis te peilen en luisterde aandachtig, of hij geen vreemd gerucht vernam.

Hij zag alleen de stammen en kruinen der boomen en hoorde slechts het huilen van den wind door de krakende takken.

Zachtjes sloop hij in de richting van het hondenhek, en toen de trouwe waker, bij het vernemen van een geritsel over de dorre bladeren van den weg, een dreigend gemor liet hooren, riep hij met gesmoorde stem:

— Koes, Vriend!

Het schrandere beest, dat den naam van « Vriend » droeg, had de stem van zijn meester herkend en begon nu aan zijn rammelenden ketting te trippelen en te kwispelstaarten.

— Koes, du! herhaalde Rollier, terwijl hij den halsband van den ketting losmaakte. Kom, jongen, voegde hij er bij, gij moogt ook al iets doen voor het vaderland.

Het dier wreef dankbaar en blij met zijn snuit tegen zijns meesters slobkousen en kreunde zacht, als wilde het zeggen: « Gij weet dat ik u gaarne zie, dat ge op mij moogt rekenen, en dat ik blij ben iets te kunnen verrichten ».

Rollier bleef een stond nog luisterend staan. Hij vreesde dat men zijn huis bespiedde en, om zich van den toestand te verzekeren, beval hij den hond:

— Zoek, Vriend, zoek!

Vriend begon dadelijk, wondersnel snuffelend en snorkend met den neus tegen den grond te zoeken. Ongeveer vijf minuten verdween hij in de duisternis, maar keerde toen blijmoedig terug en gaf door een gesmoord « woe » te kennen, dat de tuin veilig was.

— Kom, Vriend, zei Rollier.

En hij stapte gezwind door het gras naar het poortje van den tuin, dat op het vlakke veld uitgaaf.

Een oogenblik later snelde hij met zijn hond door de akkers.

Na verloop van een kwartier kwam hij aan eene lage wo-

ning, die naast de baan stond. Hij sloop behoedzaam voort tot aan de deur en klopte aan.

Binnen was geen licht te bespeuren.

Op dit oogenblik moest het omtrent middernacht wezen, doch er galmde geen klokslag meer uit den toren, waarvan het uurwerk verbrijzeld werd en het brons stil hing.

Wijl er geen antwoord kwam, duwde Rollier de kolf van zijn roer tegen de deur, zoodat er een doffe bons door de woning dreunde.

Spoedig daarop hoorde de jongeling dat er een dakvenster geopend werd, en een stem riep:

— Wie daar?

— Goed volk, Jan Moeremans, doe open, antwoordde Rollier.

— Zijt gij het, Rollier?

— Ja, Jan, ik ben het.

— Ik kom.

Eenige minuten later liet Jan Moeremans, hovenier van den gewezen graaf van Bornhem, den jongen man binnen.

— Ik verwachtte u, sprak Moeremans. Hij zal wel komen, zei ik bij mij zelve.

— Ik, Jan?

— Ja.

— Waarom?

— Voor onze arme makkers, die ginder gevangen zitten.

— Brave jongen.

— Ik meende reeds naar u toe te gaan, Rollier; gij moet u niet verbeelden dat ik sliep!... Maar dan dacht ik ook weer bij mij zelve, dat gij het wel op zijn best zoudt schikken. Toch werd ik ongerust; ik zei bij mij zelve: We mogen de « jongens » toch niet laten vertrekken, want dan worden ze morgen als honden neergeschoten. Wij moeten ze verlossen, zei ik zoo.

— Dat zullen wij, Jan.

— Maar nu begon ik toch ongerust te worden.

— Hadt gij geen vertrouwen meer in mij?

— Ja, vertrouwen genoeg. Zoolang de rekels Rollier niet hebben, zei ik, en ik wist dat ze u niet hadden, want 'k ben nog gaan stollesteeren tegen den avond, zoolang, zei ik, is er geen vrees voor de jongens.

— Waarom waart ge dan ongerust, Jan?

— Wel, ik begon te vreezen dat ge 't ding zonder mij zoudt afgelapt hebben en dat, zei ik zoo, zou toch te erg wezen. Dat zouden de jongens ook niet gaarne gehad hebben, Rollier, of zij zouden gemeend hebben, dat ik mijn belofte niet gehouden had.

— Welke belofte?

— Wel, aan de jongens.

— Aan welke jongens?

— Wel, mijn belofte aan de jongens; — aan Jan Meving en de andere... jongens!

— Ha, hebt gij hun iets beloofd?

De hovenier knikte.

— Wat dan?

— Gij weet dat ik geleerd ben, niet waar, Rollier?

— Ja, Jan, ge zijt een knappe vent.

— En dat ik kan lezen en schrijven, zoo goed als een schoolmeester of een notaris?

— Zeker.

— Wel, ik heb op een klein pampierke geschreven: « Jongens, weest maar gerust, wij zullen ulie wel komen verlossen ».

— En toen? vroeg Rollier, wiens gelaat verdonkerde.

— Toen heb ik het pampierke netjes gevouwen en het door de gebroken ruit van het « kot » geworpen.

— Dat was zeer onvoorzichtig, Jan, en ge deedt daar erg mis aan.

— Waarom? vroeg de hovenier.

— Indien de Sanskulotten uw geschrift gevonden hebben, is onze poging mislukt. Dan zullen de republikeinen hunne voorzorgen nemen.

— Neen, sprak Jan, halsstarrig het hoofd schuddend, niemand heeft iets gezien. Jan Meving is eventjes voor de ruit gekomen en heeft mij toegeknikt. De jongens, zei ik zoo, moeten toch weten dat wij hen niet in den brand zullen laten.

Rollier voelde zijn wrevel voor zooveel goedhartigheid en moed verzwinden.

Lodewijk van Laeken

DE BOERENKRIJG

Volledig verhaal over den
Heldenstrijd der Boeren
in

1798

L. OPDEBEEK - UITGEVER - ANTWERPEN

Lodewijk van Laeken

DE BOERENKRIJG

VOLLEDIG VERHAAL OVER DEN

HELDENSTRIJD DER BOEREN

IN

1798

L. Opdebeek = Uitgever = Antwerpen